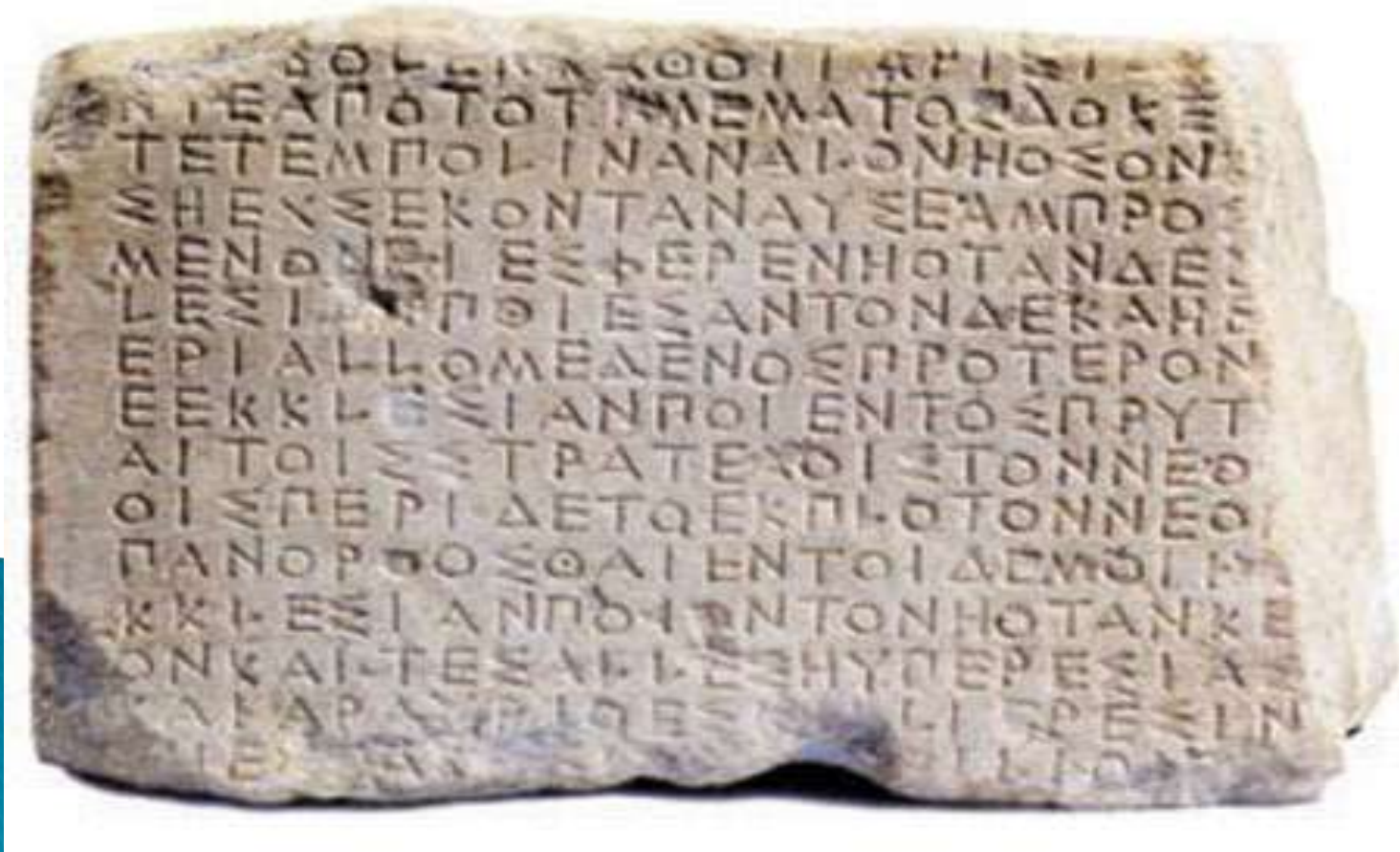

Ρήματα που σχηματίζονται όπως στα αρχαία ελληνικά

Ρήματα όπως στην αρχαία ελληνική γλώσσα;

- ▶ Στη γλώσσα μας συναντούμε πολλές φορές κάποια **ρήματα** που έχουν την ιδιομορφία, στον **αόριστο**, να σχηματίζονται όπως στα **αρχαία ελληνικά**.

Πώς σχηματίζονται;

Τα ρήματα αυτά είναι κατά κανόνα **σύνθετα**:

- ▶ **με α'** **συνθετικό πρόθεση**
(ανά, από, εκ, εν, επί, παρά, συν, κλπ.)
- ▶ και **β'** **συνθετικό αρχαιοελληνικά ρήματα**
όπως τα:
 - ❖ **άγω** (= οδηγώ, φέρνω)
 - ❖ **βαίνω** (= βαδίζω, πορεύομαι)
 - ❖ **δεικνύω – δείκνυμι** (= δείχνω, φανερώνω)
 - ❖ **λαμβάνω** (= παίρνω, πιάνω)

Σε ποια πρόσωπα χρησιμοποιούνται;

- ▶ Λόγω της αρχαίας κλίσης τους, ο **αόριστος** στην νέα ελληνική γλώσσα χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο μόνο στο **γ' πρόσωπο** (ενικού και πληθυντικού).

Ποια ρήματα είναι αυτά;

- ▶ ▶ συμβαίνω, αποβαίνω, επεμβαίνω, μεταβαίνω, παρεμβαίνω κλπ.
(*συν* ή *από* ή *επί* ή *μετά* ή *παρά* + *βαίνω* [αόριστος στα αρχαία ελληνικά: *έβην*])
- ▶ Το γ' πρόσωπο αορίστου γίνεται:
- ▶ **συνέβη – συνέβησαν**
- ▶ **απέβη – απέβησαν**
- ▶ **επενέβη – επενέβησαν**
- ▶ **μετέβη – μετέβησαν**
- ▶ **παρενέβη – παρενέβησαν** κλπ.

Κι άλλα ρήματα

- ▶ **εισάγω**, **αποδεικνύω**, **συλλαμβάνω**, κλπ.
- ▶ • **εισάγομαι** (*εις + άγομαι [παθητικός αόριστος στα αρχαία ελληνικά : ήχθην]*)
 - γ' πρόσωπο αορίστου: **εισήχθη – εισήχθησαν**
- ▶ • **αποδεικνύομαι** (*από + δεικνύομαι [παθ. αόριστος στα αρχαία ελληνικά : εδείχθην]*)
 - γ' προσ. αορίστου: **απεδείχθη – απεδείχθησαν**
- ▶ • **συλλαμβάνομαι** (*συν + λαμβάνομαι [παθ. αόριστος στα αρχαία ελληνικά : ελήφθην]*)
 - γ' προσ. αορίστου: **συνελήφθη – συνελήφθησαν**

Άλλα ρήματα που σχηματίζονται με λόγια κλίση είναι τα:

- ▶ υφίσταμαι → υπέστη – υπέστησαν
- ▶ επιτίθεμαι → επετέθη – επετέθησαν
- ▶ αφίεμαι → αφέθη – αφέθησαν
- ▶ επιβάλλομαι → επεβλήθη – επεβλήθησαν
- ▶ στέλλνομαι → εστάλη – εστάλησαν
- ▶ συντρίβομαι → συνετρίβη – συνετρίβησαν
- ▶ καθίσταμαι → κατέστη – κατέστησαν

Πότε τα συναντούμε;

- ▶ Τέτοια ρήματα βρίσκουμε συνήθως σε **επίσημο ύφος**, όπως αυτό που χρησιμοποιούν οι **επιστήμονες** και οι **δημοσιογράφοι**.

Παράδειγμα

- ▶ Χθες το βράδυ σιδηροδρομικό ατύχημα **συνέβη** στη φυλασσόμενη διάβαση των Αφιδνών.
Ένα αυτοκίνητο **παρέβη** τον Κ.Ο.Κ. και **συνετρίβη** πάνω στη διερχόμενη αμαξοστοιχία.
Στο σημείο **μετέβησαν** κλιμάκια της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και της ΕΛ.ΑΣ., όμως δεν **κατέστη** δυνατό ν' απεγκλωβίσουν τον οδηγό.
Ο φύλακας της διάβασης **συνελήφθη** και ο τραυματίας συνοδηγός **εισήχθη** σε νοσοκομείο.